

PODSUMOWANIE OBRAD V KONFERENCJI MINISTERIALNEGO PROCESU OCHRONY LASÓW W EUROPIE: 5-7 LISTOPADA, 2007 R.

V Konferencja Ministerialnego Procesu Ochrony Lasów w Europie (MCPFE 5) odbyła się w dniach 5-7 listopada 2007 r. w Warszawie, w hotelu Sheraton. Obrady pod hasłem „Lasy dla lepszego życia” zgromadziły ministrów odpowiedzialnych za lasy i delegatów 44 państw europejskich, Unii Europejskiej oraz współpracujących w roli obserwatorów krajów (14) i organizacji międzynarodowych (31). Konferencja stworzyła doskonałą okazję do dyskusji na temat przyszłości trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Europie.

Uczestnicy konferencji podpisali Deklarację Warszawską i dwie rezolucje: „Lasy, drewno i energia” oraz „Lasy i woda”. Dokumenty te odnoszą się między innymi do roli lasów w łagodzeniu skutków zmian klimatycznych, dostarczaniu energii, oraz wpływu gospodarki leśnej na ochronę jakości i ilości zasobów wodnych. Ponadto uczestnicy przyjęli dwa Oświadczenia Ministerialne dotyczące pożarów lasów w południowej Europie oraz ustanowienia Paneuropejskiego Tygodnia Leśnego 2008, w terminie pomiędzy 20 - 24 października 2008 r. Inne ważne wydarzenia, które miały miejsce podczas konferencji to: dialog grup interesów; sesja posterowa na temat dotychczasowych osiągnięć państw i organizacji we wdrażaniu postanowień poprzednich Konferencji Ministerialnych (MCPFE); prezentacja najnowszych informacji o stanie lasów i realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie państw i regionu; ceremonia podpisania Deklaracji Ministerialnej i Rezolucji Warszawskich; część terenowa – wycieczka do Puszczy Kozienickiej.

HISTORIA MCPFE

Ministerialny Proces Ochrony Lasów w Europie to forum współpracy politycznej na szczeblu ministerialnym na rzecz ochrony i zrównoważonego zagospodarowania lasów w Europie. Uczestnikami MCPFE jest 46 państw europejskich, Wspólnota Europejska oraz współpracujące w roli obserwatorów kraje i organizacje międzynarodowe.

MCPFE 1: I Konferencja Ministerialna miała miejsce w Sztrasburgu (Francja) 18 grudnia 1990 r. Ze względu na wzrost zagrożeń dla lasów w Europie i potrzebę podjęcia działań ponad granicami administracyjnymi zainicjowano współpracę na rzecz ochrony lasów z uwzględnieniem wymiany doświadczeń naukowych i technicznych. Konferencja ta podkreśliła potrzebę praktycznego wykorzystania osiągnięć naukowych w podejmowaniu decyzji politycznych. Zatwierdzono wówczas Deklarację Generalną oraz sześć rezolucji wspierających działania w zakresie: monitorowania ekosystemów leśnych; ochrony zasobów genowych; zbierania informacji o pożarach lasów; gospodarki w lasach górskich; rozwoju badań nad fizjologią roślin w ramach sieci EUROSILVA oraz badań naukowych nad ekosystemami leśnymi.

MCPFE 2: II Konferencja Ministerialna została zorganizowana w Helsinkach (Finlandia) w dniach 16-17 czerwca 1993 r. Na fundamencie postanowień ze Sztrasburga (1990) oraz decyzji dotyczących lasów, które zapadły podczas Konferencji Organizacji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój” w Rio de Janeiro, w Brazylii (1992) uczestnicy II Konferencji Ministerialnej uchwalili Deklarację Generalną, oraz cztery rezolucje, w których znalazły się m. in.: definicja oraz wytyczne dla trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Europie; ogólne wytyczne dla ochrony bioróżnorodności; strategia procesu długoterminowej adaptacji lasów do zmian klimatycznych a także działania wspierające rozwój współpracy w zakresie leśnictwa z państwami w okresie transformacji gospodarczej.

NASTĘPSTWA REZOLUCJI HELSIŃSKICH: Kolejnym krokiem po Konferencji Helsińskiej było Spotkanie Ekspertów MCPFE, w dniach 8-9 grudnia 1997 r. w Genewie (Szwajcaria), podczas którego delegaci zatwierdzili Program Pracy dla ochrony i zwiększania biologicznej i krajobrazowej różnorodności w ekosystemach leśnych na lata 1997-2000. Program powstał z inicjatywy MCPFE oraz Procesu Ministerialnego „Środowisko dla Europy”. Określono w nim

W TYM WYDANIU

Historia Ministerialnego Procesu Ochrony Lasów w Europie	1
Sprawozdanie z V Konferencji Ministerialnego Procesu Ochrony Lasów w Europie	2
Otwarcie Konferencji	2
Lasy Europy – stan obecny i wyzwania na przyszłość	2
Dialog Grup Interesów (MSD)	3
Przedstawienie stanowisk państw sygnatarialnych, organizacji europejskich i międzynarodowych oraz przedstawicieli krajów pełniących rolę obserwatorów	4
Ceremonia podpisania dokumentów konferencyjnych oraz zakończenie oficjalnej części MPOLE	8
Wycieczka do Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Puszcza Kozienicka”	8
Streszczenie deklaracji warszawskich, rezolucji i oświadczeń	8
Deklaracja Warszawska	8
Rezolucja Warszawska nr.1: „LASY, DREWNO I ENERGIA”	9
Rezolucja Warszawska nr.2: „LASY I WODA”	9
Oświadczenia ministerialne	10
Nadchodzące wydarzenia	10

cele i działania na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, jako podstawowego elementu zrównoważonej gospodarki leśnej.

MCPFE 3: III Konferencja Ministerialna miała miejsce w Lizbonie (Portugalia) w dniach 2-4 czerwca 1998 r. Podczas tej konferencji uwagę skupiono na społecznych i ekonomicznych aspektach zrównoważonej gospodarki leśnej. Uczestnicy ocenili postępy wdrażania rezolucji przyjętych na spotkaniu w Helsinkach. Zatwierdzono Deklarację Generalną oraz dwie rezolucje dotyczące: powiązań między leśnictwem i społeczeństwem; paneuropejskich kryteriów i wskaźników a także wytycznych operacyjnych dla trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Europie.

NASTĘPSTWA REZOLUCJI LIZBOŃSKICH: Na Spotkaniu Ekspertów w Wiedniu, w dniach 28-29 października 1999 r. kontynuowano dyskusję dotyczącą zagadnień z Lizbony. Uczestnicy przyjęli Program Pracy MCPFE na lata 1999-2003, w którym znalazły się działania na rzecz realizacji dotychczasowych postanowień.

MCPFE 4: IV Konferencja Ministerialna odbyła się w Wiedniu (Austria) w dniach 28-30 kwietnia 2003 r. Uczestnicy debaty ministerialnej podpisali Deklarację Wiedeńską pt. „Lasy Europejskie - wspólne korzyści, wspólna odpowiedzialność”. Ustanowiono także pięć rezolucji, w których jest mowa o: współpracy międzysektorowej i narodowych programach leśnych, wzmacnianiu potencjału ekonomicznego leśnictwa, społecznym i kulturowym wymiarze leśnictwa, różnorodności biologicznej a także zmianach klimatycznych w kontekście trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Europie.

NASTĘPSTWA REZOLUCJI WIEDEŃSKICH: Kolejne Spotkanie Ekspertów w dniach 16 - 17 października 2003 r., przyjęło Program Pracy MCPFE dla realizacji postanowień IV Konferencji Ministerialnej na okres 2003-2007, w którym uwzględniono ponad 30 zadań do realizacji na poziomie paneuropejskim.

PRZYGOTOWANIA DO MCPFE 5: w ramach przygotowań w Warszawie odbyły się dwa Spotkania Ekspertów MCPFE, w dniach 5-6 czerwca oraz 3-4 września 2007 r. Podczas obrad podsumowano wcześniejsze spotkania negocjacyjne z 2007 r. i ustalono strukturę oraz treść dokumentów na Konferencję Warszawską, które ostatecznie przyjęły postać Deklaracji Ministerialnej i dwóch rezolucji: „Lasy, drewno i energia” i „Lasy i woda”.

SPRAWOZDANIE Z V KONFERENCJI MINISTERIALNEGO PROCESU OCHRONY LASÓW W EUROPIE (MCPFE 5)

OBRADY PLENARNE

W uroczystym otwarciu V Konferencji Ministerialnego Procesu Ochrony Lasów w Europie, w poniedziałek rano, wziął udział prezydent Polski Lech Kaczyński, który powitał serdecznie przybyłych do Warszawy uczestników spotkania. W przemówieniu inauguracyjnym prezydent podkreślił sukcesy Polski w zwiększaniu lesistości w okresie ostatniego piętnastolecia. Wyraził również potrzebę poszukiwania kompromisów między rozwojem gospodarczym a ochroną przyrody w naszym kraju.

Terje Riis-Johansen, Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Królestwa Norwegii

Lech Kaczyński, Prezydent Polski

- państwa które przejmują po Polsce przewodnictwo w MCPFE, w przemówieniu inauguracyjnym podkreślił ogrom prac włożony w przygotowanie konferencji i zaapelował o aktywny udział uczestników w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów. Minister Norwegii zaznaczył, że zarówno energia jak i woda to kluczowe zagadnienia debaty politycznej dotyczącej zmian klimatu, a wdrażanie trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej to jedyny sposób, który skutecznie zapewnić może wzrost znaczenia lasów dla jakości życia mieszkańców Ziemi.

Prof. Jan Szyszko, Minister Środowiska RP podczas przemówienia inauguracyjnego podkreślił także rolę gospodarki leśnej w zwalczaniu niekorzystnych wpływów zmian klimatycznych, przeciwdziałaniu pustynnieniu oraz zagładzie gatunków. Nawiązał do sukcesów Polski w zakresie zagospodarowania lasów pod kątem oczekiwań społecznych oraz osiągnięć w realizacji Krajowego Programu Zwiększania Lesistości. Minister stwierdził, że stan lasów europejskich w ciągu ostatnich 17-tu lat znacznie się polepszył a rola lasów w łagodzeniu zmian klimatycznych będzie coraz większa.

Na zakończenie sesji inauguracyjnej uczestnicy przyjęli przez akklamację program V Konferencji Ministerialnej.

LASY EUROPY – STAN OBECNY I WYZWANIA NA PRZYSZŁOŚĆ

Poranną sesję poprowadził współprzewodniczący konferencji, minister środowiska RP prof. Jan Szyszko. W pierwszym wystąpieniu Mariann Fischer Boel, komisarz Unii Europejskiej ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi zwróciła uwagę na potrzebę równowagi dwóch celów, tj. wzrostu konkurencyjności leśnictwa przy jednoczesnym zapewnieniu roli, jaką pełnią lasy w ochronie bioróżnorodności, zasobów wodnych i klimatu. Przedstawiając przedsięwzięcia Komisji Europejskiej oraz plan działań UE dla gospodarki leśnej (Forest Action Plan) pani Komisarz podkreśliła fakt, iż biomasa stanowi duży udział w dostarczaniu energii a lasy mogą odegrać ważną rolę w realizacji celu, jakim jest wzrost do 25 % udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii w UE.

Marek Belka, Szef Europejskiej Komisji Gospodarczej (UNECE), w swoim przemówieniu odniósł się do raportu MCPFE o stanie lasów w Europie. Zwrócił uwagę na fakt, iż leśnictwo europejskie w znacznym stopniu opiera się na zasadach zrównoważonej gospodarki, a kolejnym wyzwaniem będzie racjonalne wykorzystanie drewna jako źródła energii odnawialnej. Potwierdzając użyteczność wskaźników trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w monitoringu stanu lasów, M. Belka powiedział także, że informacje z raportu

Jan Szyszko, Minister Środowiska i współprzewodniczący Konferencji

Mariann Fischer Boel, Komisarz Unii Europejskiej ds. rolnictwa i rozwoju wsi

wykazały pewne różnicowania pomiędzy państwami, zarówno w stopniu zastosowaniu wskaźników jak i instytucjonalnym wsparciu sektora leśnego. Zadeklarował dalszy rozwój współpracy UNECE i MCPFE.

Jan Heino, Asystent Dyrektora Generalnego (FAO), zaprezentował udział FAO w dotychczasowych działaniach procesu oraz podkreślił wiodącą rolę MCPFE w kształtowaniu polityki leśnej. Powiedział także, że rozwój współpracy w Europie stanowi doskonały przykład dla innych regionów świata. Zaznaczając różnice w poziomie wdrażania zrównoważonej gospodarki leśnej Jan Heino wyraził potrzebę wzrostu roli lasów w debacie o zmianach klimatycznych. Odnosił się również do wyzwań jakie stoją przed leśnictwem wymieniając m.in. pożary lasów, wylesienia, rozwój urbanistyczny, przekształcanie powierzchni leśnej na rolniczą, a także perspektywy wzrostu cen drewna.

Piotr Borkowski, Szef Jednostki Łącznikowej MPOLE

Piotr Borkowski, Szef Jednostki Łącznikowej (MCPFE) przedstawił raport pt. „Wdrażanie postanowień MCPFE: międzynarodowe i paneuropejskie działania w latach 2003-2007”.

Wymieniając najważniejsze przesłania raportu podkreślił zaangażowanie państw w tworzenie narodowych programów leśnych (nfp), a także uwzględnienie w nich społeczno-ekonomicznych

aspektów gospodarki leśnej; w promocję drewna jako surowca odnawialnego i źródła energii; w dostosowanie zasad gospodarki leśnej względem potrzeb ochrony bioróżnorodności.

Michael Köhl z Uniwersytetu w Hamburgu i Ewald Rametsteiner z Uniwersytetu BOKU w Wiedniu, przedstawił „Raport o Stanie Lasów w Europie 2007”, który opiera się na paneuropejskich kryteriach i wskaźnikach dla trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej (TZGL). W raporcie uwzględniono informacje o trendach w leśnictwie za okres 1990-2005 i wykazano, że wzrosła zarówno powierzchnia, zasobność jak i ilość węgla wiązanego w biomasie lasów europejskich. Wykazano również, że stan zdrowotny jak i witalność lasów nie pozostają bez wpływu na zmiany warunków środowiskowych i klimatycznych, co stwarza konieczność dalszej redukcji emisji szkodliwych substancji. Wynik raportu jednoznacznie wskazuje na wzrost produkcji, konsumpcji i eksportu drewna.

W podsumowaniu sesji prof. Jan Szyszko podkreślił współpracę i ogrom wysiłku jaki w przygotowanie raportu włożyły państwa i organizacje.

DIALOG GRUP INTERESÓW (MSD)

Hosny El-Lakany, profesor leśnictwa z Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej prowadził sesję przeznaczoną na otwarty dialog europejskich ministrów z przedstawicielami różnych grup interesu. Otwierając dyskusję Hosny El-Lakany przywołał temat roli organizacji pozarządowych w rozwoju międzynarodowych negocjacji i rozwiązywaniu problemów dotyczących lasów i leśnictwa. Przypominał, że współpraca pomiędzy rządami i organizacjami społecznymi nie zawsze była łatwa, ale w obecnych kontaktach zauważyć można chęć wzajemnego porozumienia niż konfrontacji. W duchu rozwoju tej współpracy przewodniczący sesji zaprosił przedstawicieli różnych organizacji do przedstawienia opinii i stanowisk.

Olga Pentelkina z Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Leśnictwa (IFSA), w imieniu młodego pokolenia zaprezentowała program i działania IFSA, oraz wkład stowarzyszenia w rozwój leśnictwa europejskiego. Jej zdaniem

Uczestnicy Dialogu Grup Interesów, któremu przewodniczył Hosny El-Lakany, profesor leśnictwa z Uniwersytetu Kolumbii Brytyjskiej. Po wysłuchaniu wypowiedzi przedstawicieli sześciu głównych grup miała miejsce ożywiona dyskusja na temat lasów i bioenergii.

sukces wdrażania zrównoważonej gospodarki leśnej zależy od uwrażliwiania młodzieży na problemy leśnictwa poprzez edukację i rozwój szkoleń, co powinno zostać odzwierciedlone w dokumentach Konferencji Warszawskiej. Zadeklarowała udział IFSA w procesach i projektach dotyczących lasów oraz promocję współpracy między pokoleniem młodych profesjonalistów i ludźmi odpowiedzialnymi za lasy na szczeblu decyzyjnym.

Pierre-Olivier Drège, Dyrektor Europejskiego Stowarzyszenia Lasów Państwowych (EUSTAFOR) zobowiązał się do wspierania działalności państw na rzecz zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych poprzez racjonalne wykorzystanie i udostępnianie istniejących zasobów drzewnych. Zapewnił także zaangażowanie EUSTAFOR-u w promocję i rozwój projektów w zakresie wykorzystania potencjału lasów na rzecz redukcji poziomu CO₂ w atmosferze m.in. poprzez zalesianie oraz odpowiednie zagospodarowanie lasów.

Andrzej Matysiak, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przedstawił działania w polskim leśnictwie jako ekonomicznie efektywne. Podkreślił, iż państwowy charakter lasów wspomaga wdrażanie zasad trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, prowadzenie działań edukacyjnych i rozwoju badań leśnych. Dodał także, że jest to forma własności, która wspiera realizację działań w zakresie ochrony przyrody, zapewnia wzrost zasobności oraz właściwe użytkowanie lasów państwowych.

Stefan Schenker, Prezydent Europejskiej Konfederacji Właścicieli Lasów (CEPF) reprezentujący prywatnych i gminnych właścicieli lasów oraz rodzinne gospodarstwa leśne podkreślił, że uznanie i gwarancja tytułu własności ziemi jest kluczowym warunkiem realizacji zrównoważonej gospodarki leśnej a także dialogu z innymi sektorami na temat potencjalnych korzyści płynących z lasów. Wsparł tym samym inicjatywę organizacji Paneuropejskiego Tygodnia Leśnego, która przyczynić się ma do wzmocnienia wizerunku lasów i sektora leśnego. Zaapelował także o rozwój działań prewencyjnych przeciw pożarom lasów.

Elisabet Salander Bjorklund, Vice Prezydent Konfederacji Europejskiego Przemysłu Papierniczego (CEPI), reprezentując ogół branż związanych z przemysłem drzewnym apelowała o wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych dotyczących produkcji i zużycia biomasy jako źródła energii, przy jednoczesnym wyznaczeniu kategoriycznych założeń efektywnego wykorzystania tych zasobów w celu unikania strat w produkcji energii. Podkreślając rolę surowca drzewnego w produkcji bioenergii pani Salander Bjorklund zapewniła, że działalność europejskiego przemysłu drzewnego opiera się na zasadach stosowania czystej energii.

Edgar Castanhold, Generalny Sekretarz Europejskiej Sieci Przedsiębiorców Leśnych (ENFE), wystąpił w imieniu społecznych organizacji pozarządowych. Podkreślił rolę lasów i leśnictwa w tworzeniu miejsc pracy i generowania przychodów. Zaapelował także o wsparcie rozwoju obszarów wiejskich, zabezpieczenie rynku poprzez harmonizację prawa zamówień publicznych w Europie oraz odpowiednie wymogi

prawne oparte na kryteriach i wskaźnikach TZGL. Polecił także rozwój działań na rzecz efektywnego zarządzania i zastosowanie kryteriów i wskaźników TZGL, jako sposób na polepszenie standardów społecznych w Europie.

Risto Paivinen, Szef Europejskiego Instytutu Badawczego Leśnictwa (EFI) w imieniu środowiska naukowego wyraził uznanie dla wymownie sformułowanych zobowiązań ministerialnych w zakresie rozwoju badań nad energetycznym wykorzystaniem drewna. Wezwał również do bardziej systematycznego wkładu państw i organizacji w działania MCPFE.

Gerald Steindlegger, Szef Programu Leśnego (WWF) w imieniu wszystkich organizacji środowiskowych wymienił słabości procesu ministerialnego, wśród nich m.in. opóźnienia we wdrażaniu postanowień dotyczących zapobieganiu nielegalnym wyrębom i dopuszczaniu do sprzedaży wyrębów z nielegalnego pozyskania drewna. Rekomendował uwzględnienie zasad TZGL w innych politykach użytkowania ziem jak również orędownął za bardziej holistycznym podejściem w Rezolucji Warszawskiej 1: „Lasy, drewno i energia”, które pozwoliłoby uwzględnić wartości związane z ochroną bioróżnorodności oraz aspekty o charakterze socjoekonomicznym. Jednocześnie zaznaczył, że podstawowa rola lasów w redukcji gazów cieplarnianych związana jest z utrzymaniem zasobów leśnych.

Martin Kaiser, Doradca Polityczny (Greenpeace) także przemawiał w imieniu organizacji pozarządowych związanych z ochroną środowiska, i powiedział, że rola lasów europejskich w ograniczaniu efektów zmian klimatycznych pozostanie bez znaczenia, jeśli nie zaprzestanie się wyrębów lasów tropikalnych. W swoim wystąpieniu apelował o: umocnienie współpracy między sektorami; tworzenie i wdrażanie przepisów regulujących dzierżawę gruntów leśnych a także handel produktami leśnymi, promocję wiarygodnych systemów certyfikacji.

W dyskusji podsumowującej sesję padło stwierdzenie, że stan zdrowotny lasów w Europie w ogromnym stopniu uzależniony będzie od rozwoju wyzwań, z jakimi borykają się inne regiony, a w kontekście globalizacji, rozkwitu rynku energetycznego i polityki rolnej, efektów zmian klimatycznych stosowane dotychczas w Europie rozwiązania mogą okazać się niewystarczające. Wielokrotnie powtarzany w wystąpieniach uczestników pogląd nakreślił przekonanie, że niektóre z problemów paneuropejskich znajdują rozwiązanie tylko na poziomie ogólnoświatowym, a Europa jako główny konsument surowca drzewnego ma zobowiązania także wobec innych regionów. Ponadto wielu uczestników debaty wyraziło obawy, że wzrost zapotrzebowania na biomasę w celach energetycznych, o ile nie będzie kontrolowany, doprowadzić może do dotkliwych podwyżek cen drewna, a także deforestacji. W swoich wystąpieniach delegaci podkreślali, że proces wzrostu udziału drewna w produkcji energii powinien być koordynowany wspólnie z sektorem prywatnym oraz bez ustępstw względem wdrażania zasad trwałej gospodarki leśnej. Padła również propozycja, aby rządy poszczególnych państw zainicjowały na szczeblu międzynarodowym współpracę

Delegaci wysłuchali wypowiedzi przedstawicieli poszczególnych krajów.

z udziałem przedstawicieli różnych grup interesu w celu sformułowania i realizacji zasad stosownej polityki w tym zakresie. Z sali padały także propozycje dotyczące m.in.: certyfikacji w lasach; zmiany podejścia w tzw. „onieśmieleniu” względem bioenergii; wykorzystania drewna jako biopaliwa dopiero w ostatnim stadium życia drzewa; przyjęcia legislacji uniemożliwiającej handel drewnem z nielegalnego pozyskania oraz powstrzymującej nielegalne praktyki leśne w innych regionach świata.

Wynik debaty w ramach MSD został podsumowany we wtorek 6 listopada. Prowadzący sesję Hosne El-Lakany odczytał streszczenie dyskusji, w którym zawarte zostały najważniejsze z poruszanych w trakcie wystąpień zagadnienia. Podsumowanie zostanie opublikowane w materiałach pokonferencyjnych.

OSWIDCZENIA PAŃSTW SYGNATARIUSZY, UNII EUROPEJSKIEJ, ORGANIZACJI I PAŃSTW OBSERWATORÓW

SYGNATARIUSZE MCPFE: Podczas dwudniowych obrad uczestnicy konferencji wysłuchali oficjalnych wystąpień delegatów z państw sygnatariuszy i Unii Europejskiej. W poniedziałek, Sirkka-Liisa Anttila, Minister Rolnictwa i Leśnictwa (Finlandia) przedstawiła wykorzystanie surowca drzewnego w jej kraju. Nawołując do konieczności zachowania balansu między przemysłowym a energetycznym wykorzystaniem drewna, podkreśliła potrzebę rozwoju badań, zwłaszcza w zakresie szacowania ryzyka i chorób drzew leśnych. Apelowwała o wzmocnienie współpracy krajów europejskich i zgłosiła gotowość Finlandii do zorganizowania w 2008 r. paneuropejskiego spotkania na temat lasów i zmian środowiskowych, jako regionalnej inicjatywy w ramach Forum Leśnego ONZ (UNFF).

Genci Hoxhaj, Minister Środowiska, Leśnictwa i Administracji Wodnej (Albania), zaprezentował strategię leśną Albanii, która stosuje się do zasad zrównoważonej gospodarki leśnej poprzez wprowadzone reformy, racjonalne użytkowanie lasów, przekształcanie struktury własności lasów państwowych na komunalne, dostosowywanie przepisów do prawa unijnego. Wyraził także wdzięczność za wsparcie w zwalczaniu pożarów leśnych.

Gerhard Mannsberger, dyrektor generalny Departamentu Leśnictwa przy Federalnym Ministerstwie Rolnictwa, Leśnictwa, Środowiska oraz Gospodarki Wodnej (Austria) stwierdził, że obecnie jego kraj analizuje możliwości racjonalnego wykorzystania i udostępnienia potencjalnych zasobów drewna w Austrii. Nawijając do przyszłości MCPFE wymienił następujące priorytety: finalizacja prac nad paneuropejskimi wytycznymi w sprawie zalesień w kontekście zmian klimatycznych; wkład regionalny do Forum Leśnego ONZ (UNFF); rewizja dotychczasowego dorobku MCPFE w kierunku określenia możliwości wzmocnienia polityki leśnej, włącznie z opcją Europejskiej konwencji o lasach.

Piotr Semashko, Minister Leśnictwa (Białoruś) opisał krajowe działania w zakresie wdrażania systemu certyfikacji, monitoringu a także dostosowywania planów zagospodarowania lasów względem efektów zmian klimatycznych. Wspomniał o potencjalności badań w białoruskich lasach, zaznaczając ich unikatowy charakter i lokalizację na granicy między lasami borealnymi a lasami klimatu umiarkowanego. Zaoferował,

Piotr Semashko, Minister Leśnictwa Republiki Białorusi

ze Białoruś może być gospodarzem konferencji na temat praktycznego wykorzystania badań naukowych w zarządzaniu lasami.

Benoit Lutgen, Minister Rolnictwa, Środowiska i Turystyki (Belgia) przedstawił postępy we wdrażaniu trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej w Belgii i poinformował o wzroście powierzchni leśnej w jego kraju. Zaapelował także o stosowanie zachęt dla prywatnych właścicieli lasów, które umożliwią wzbogacenie różnorodności w składzie gatunkowym drzew oraz wprowadzanie gatunków wolno rosnących.

Phil Woolas, Minister Środowiska, Żywności i Wsi (Wielka Brytania) nakreślił rolę państwa w promocji zwiększania lesistości poprzez udział w programie Globalnego Partnerstwa na rzecz Zwiększania Lesistości (GPFLR). Zachęcał do wprowadzenia płatności za usługi i funkcje, jakie ekosystemy leśne pełnią względem środowiska w celu generacji alternatywnych środków dla promocji TZGL. Wspomniał także o przygotowywanym projekcie Wielkiej Brytanii dot. propozycji redukcji krajowej emisji gazów cieplarnianych o 60% do 2050 r.

Karel Turecek, Wiceminister Ministerstwa Rolnictwa (Republika Czech) powiedział, że zagadnienie dotyczące bioenergii jest bardzo ważne dla jego kraju. Poruszył kwestię rozwoju współpracy i wzrostu zainteresowania zagospodarowaniem zasobów wodnych zarówno przez polityków, władze samorządowe, leśników jak i specjalistów od inżynierii wodnej. Zapewnił także, że Czechy dostosują narodowy program leśny do zobowiązań podpisanych podczas V Konferencji Ministerialnej.

Herman Susnik, Sekretarz Stanu Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Wodnej (Chorwacja) wspomniął, że przeważająca część lasów chorwackich pochodzi z naturalnych odnowień. Zaapelował o włączenie akcji „Roku Lasów 2011” do obchodów Paneuropejskiego Tygodnia Leśnego 2008.

Alexandros Christodoulou, Główny Konserwator Lasów w Ministerstwie Rolnictwa, Zasobów Naturalnych i Środowiska (Cypr) w imieniu ministra przedstawił narodowy program leśny oraz działania, jakie podejmuje Cypr w zakresie adaptacji i zastosowania kryteriów i wskaźników oraz paneuropejskich wytycznych TZGL. Zaznaczył, że obecnie największym problemem cypryjskiego leśnictwa są pożary lasów, dlatego tak ważna jest współpraca i wsparcie innych rządów.

Stefan Yurukov, Szef Agencji Lasów Państwowych (Bułgaria) wyraził uznanie dla dotychczasowych osiągnięć MCPFE w zakresie rozwoju współpracy między państwami oraz wpływu procesu na kształtowanie polityki leśnej na poziomie narodowym, regionalnym i międzynarodowym. Przyjmując z aprobatą rezolucje warszawskie wyraził nadzieję, że wszystkie państwa obecne na konferencji dążą do celu jakim jest zrównoważenie społecznych, ekologicznych i ekonomicznych funkcji lasów.

J.Ch. Briand Petersem, przedstawiciel Duńskiej Agencji Leśnictwa i Przyrody (Dania) poinformował, że w związku z nadchodzącymi wyborami, które odbędą się 13 grudnia br., Dania nie może obecnie podpisać dokumentów konferencyjnych, ale po utworzeniu nowego rządu zostaną one przedstawione w celu ewentualnego zatwierdzenia.

Rita Annus, Wiceminister Środowiska (Estonia) przedstawiła plany i działania sektora leśnego oraz poinformowała, że monitoring i ocena stanu lasów w Estonii odbywa się na bazie paneuropejskich

Rita Annus, Wiceminister Środowiska, Estonia

kryteriów. Komentując dokumenty Konferencji Warszawskiej zwróciła uwagę, że odzwierciedlają one balans porozumienia, jakie było możliwe do osiągnięcia na poziomie całej Europy.

Hilkka Summa z Komisji Europejskiej (Wspólnota Europejska) zaprezentowała perspektywę Unii Europejskiej, włącznie z propozycjami zawartymi w Leśnym Planie Działań oraz powiedziała, że rezolucje warszawskie wychodzą naprzeciw obecnym wyzwaniom leśnictwa, m.in. takim jak potrzeba efektywnego zarządzania i zapobiegania nielegalnym wyrębom lasów. Zachęcała także do racjonalnego użytkowania biomasy jako źródła energii oraz doskonalenia metod zapobiegania pożarom, a także usprawnienia komunikacji i dialogu ze społeczeństwem.

Alain Moulinier, Dyrektor Generalny Ministerstwa Rolnictwa (Francja), w swojej wypowiedzi odniósł się do dokumentów Konferencji Warszawskiej podkreślając następujące zagadnienia: zachowanie równowagi w produkcji biomasy w stosunku do innych źródeł energii odnawialnej, wsparcie dla inicjatywy Paneuropejskiego Tygodnia Leśnego, zapobieganie pożarom lasów. Powiedział także, że działalność Jednostki Łącznikowej zapewniła skuteczne funkcjonowanie i rozwój procesu.

Edward Janiak, przedstawiciel Watykanu, podkreślił jak ważna jest edukacja w zakresie trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej oraz na temat zagadnień związanych z energią odnawialną.

Kontynuując wystąpienia, we wtorek, Richard Lamel, Minister Żywności, Rolnictwa i Ochrony Praw Konsumenta (Niemcy) uznał, że problematyka gospodarki zasobami wodnymi jest jednym z ważniejszych wyzwań przyszłości, które wymaga współpracy ponad granicami państw. Podkreślił, że Program Pracy MCPFE powinien stanowić także wkład do przedsięwzięć Forum Leśnego ONZ.

Konstantinos Kiltidis, Minister Żywności i Rozwoju Terenów Wiejskich (Grecja) wyraził wdzięczność za pomoc, jakiej Europa udzieliła Grecji w walce z pożarami lasów oraz w działaniach na rzecz restytucji środowiska naturalnego po tegorocznych katastrofach.

Janos Kiss, Minister Rolnictwa i Rozwoju Terenów Wiejskich (Węgry) mówił o potrzebie wdrożenia postanowień rezolucji warszawskich. Apelowal o szczególną uwagę dla aspektów związanych z ekonomicznym potencjałem leśnictwa oraz rolą lasów w zapobieganiu powodziom, jak również wzrostem świadomości w odniesieniu do społecznych funkcji lasów.

Throstur Eysteinnsson, Służba Leśna (Islandia) opisał szczególną sytuację, w jakiej znajduje się Islandia, która ze względu na małą powierzchnię leśną jest znaczącym importerem surowca drzewnego i produktów drewnopochodnych. W tym kontekście nawiązał do odpowiedzialności Europy względem wzrostu importu drewna, który w konsekwencji może przyczynić się do zmniejszenia lesistości w innych regionach świata.

Mary Wallach, Minister Rolnictwa, Rybołówstwa i Żywności (Irlandia) z zadowoleniem przyjęła wyniki prezentowanych w czasie konferencji raportów MCPFE. Podkreślając rolę lasów w dostarczaniu energii i redukcji dwutlenku węgla przedstawiła zasady polityki leśnej w Irlandii.

Stefano Boco, Minister Rolnictwa, Żywności i Polityki Leśnej (Włochy) odniósł się do jakości dokumentów konferencyjnych. Z zadowoleniem odnotował wzrost

Edward Janiak, Watykan

świadomości na temat roli lasów, która w kontekście tegorocznych pożarów i powodzi jakie miały miejsce w Europie zyskuje na znaczeniu.

Arvids Ozols, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska (Łotwa) zaznaczył wagę współpracy międzysektorowej w adresowaniu wyzwań związanych z zachowaniem równowagi pomiędzy produkcją surowca drzewnego i innych dóbr pochodzących z lasu. Opisał sytuację leśnictwa na Łotwie, gdzie po przeprowadzeniu reform wzrosła liczba właścicieli lasów prywatnych.

Felix Nasher, Generalny Dyrektor Ministerstwa Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa (Liechtenstein) apelował o dialog i rozwój współpracy międzysektorowej na poziomie ministerialnym. Wyraził także wsparcie dla działań na rzecz europejskiej konwencji leśnej i polepszenia jakości życia społeczeństwa, sugerując rozpoczęcie prac nad określeniem celów przyszłych prawnie wiążących zobowiązań.

Arunas Kundrotas, Minister Środowiska (Litwa) wyraził uznanie dla osiągnięć VII Sesji Forum Leśnego ONZ i przyjętego tam niewiążącego prawnie instrumentu dla wszystkich typów lasów. Opisał najważniejsze działania w leśnictwie litewskim, min. wzrost użytkowania biomasy w celach energetycznych, także grzewczych. Podkreślił potrzebę doskonalenia dialogu ze społeczeństwem jako decydującego czynnika w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju i realizacji zasad TZGL.

Fernand Boden, Minister Rolnictwa, Winiarstwa i Rozwoju Terenów Wiejskich (Luksemburg) wymienił listę zagadnień i projektów prowadzonych w Luksemburgu na rzecz możliwości zastępowania paliw kopalnych biomasą drzewną, wzmacniania współpracy z właścicielami lasów prywatnych oraz opracowania systemu strefowego w leśnictwie w celach ochrony zasobów wodnych.

Milosav Andjelic, Wiceminister Rolnictwa, Leśnictwa i Zasobów Wodnych, (Republika Czarnogóry) podkreślił, że przedsiębiorczość związana z lasem i leśnictwem stanowi kluczowy element rozwoju ekonomicznego Czarnogóry, a w szczególności obszarów wiejskich. Zapewnił, że jego kraj nieustannie doskonali instytucyjne i prawne uwarunkowania dla zrównoważonej gospodarki leśnej oraz polepszenia ogólnej kondycji lasów w Czarnogórze.

Han de Groot, Wicedyrektor Departamentu Zasobów Naturalnych w Ministerstwie Rolnictwa, Przyrody i Żywności (Holandia) zwrócił uwagę na społeczne uznanie dla systemów certyfikacji i legalizacji pochodzenia drewna oraz rosnące znaczenie edukacji przyrodniczej młodzieży. Przestrzegł także, że globalny rozwój w zakresie użytkowania bioenergii może wyrzucić dużą presję na lasy.

Terje Riis-Johansen, Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Norwegia) oświadczył, że celem Norwegii jest osiągnięcie do roku 2050 zerowego bilansu emisji dwutlenku węgla. Przedstawił propozycje krajowych instrumentów zwiększających udział bioenergii z zastosowaniem drewna pochodzącego z obszarów zarządzanych zgodnie z zasadami TZGL.

Podkreślił, że na przyszłość niezbędny jest rozwój badań oraz kontynuacja wzrostowej tendencji produkcji drewna.

Jan Szyszko, Minister Środowiska (Polska) zaznaczył, że największym wyzwaniem jest aby trwała i zrównoważona gospodarka lasów była procesem samofinansującym.

Zapelował o międzysektorową współpracę i poparł innych ministrów nawołujących do opracowania konwencji leśnej na szczeblu regionalnym.

Rui Gonçaves, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska (Portugalia) w swojej wypowiedzi docenił działania państw na rzecz użytkowania energii pochodzącej z zasobów odnawialnych. Wyraził potrzebę tworzenia instrumentów planistycznych, które zmniejszać będą ryzyko pożarów leśnych, min. racjonalnego wykorzystania i udostępnianie biomasy z obszarów, gdzie występuje duże zagrożenie pożarami; wspólnego nadzoru dla rozproszonych obszarów leśnych występujących również w granicach kilku mniejszych państw w celu sprawnego prowadzenia działań i akcji ratowniczych.

Grubii Ghenadie, Szef Służby Leśnej (Mołdawia) zapoznał słuchaczy z doświadczeniami w zakresie wdrażania trwałej gospodarki leśnej, a w szczególności działaniami na rzecz ochrony przyrody, zalesień oraz zwalczaniu nielegalnej wycinki drzew. Sugerował strukturalne wzmocnienie współpracy na rzecz lasów europejskich.

Ciprian Pahontu, Minister Rolnictwa i Rozwoju Terenów Wiejskich (Rumunia) nawoływał do większego zaangażowania stron i zasobów instytucjonalnych państw w realizacji przyjętych na arenie międzynarodowej celów i programów związanych z leśnictwem.

Valery Roshchupkin, Szef Federalnej Agencji Leśnictwa (Rosja) z aprobatą przyjął treść dokumentów konferencyjnych. Zaprezentował stan realizacji dotychczasowych postanowień MCPFE w Rosji, włącznie z wkładem w organizację międzynarodowej konferencji na temat lasów i klimatu, oraz organizacji ośrodków szybkiego reagowania w przypadku pożarów leśnych.

Daniilo Golubovic, Sekretarz Stanu przy Ministerstwie Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Wodnej (Serbia) przedstawił politykę leśną państwa i zwrócił szczególną uwagę na powiązania i zależności pomiędzy lasem a duchowymi i kulturowymi potrzebami społeczeństwa.

Miroslav Jurena, Minister Rolnictwa (Słowacja) w swojej wypowiedzi skupił się na narodowych priorytetach i działaniach, podkreślając gotowość Słowacji do wdrażania postanowień Konferencji Warszawskiej i przyjęcia roli organizatora VIII Konferencji Ministerialnej (MCPFE).

Iztok Jarc, Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej (Słowenia) pogratulował wyniku Konferencji Warszawskiej i sugerował rozpoczęcie prac nad prawnie wiążącym instrumentem dotyczącym lasów i leśnictwa w Europie.

Jose Luis Herranz Saez, Dyrektor Generalny ds. Bioróżnorodności Ministerstwa Środowiska (Hiszpania) wspomniał o adaptacji krajowego instrumentu planowania w leśnictwie w celu kontynuacji wdrażania TZGL i ochrony bioróżnorodności. Stwierdził, że rezolucje warszawskie w

Valery Roshchupkin, Szef Federalnej Agencji Leśnej Rosji

Terje Riis-Johansen, Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Norwegii

Jose Luis Herranz Saez, Dyrektor Generalny ds. Bioróżnorodności Ministerstwa Środowiska, Hiszpania

kontekście tegorocznych doświadczeń pożarów lasów i suszy są szczególnie ważne dla jego kraju. Zapowiedział również ścisłą współpracę z Norwegią i gotowość do organizacji VII Konferencji Ministerialnej.

Rolf Ericsson, Sekretarz Stanu przy Ministerstwie Rolnictwa (Szwecja) zachęcał uczestników do koordynacji działań i współpracy między regionalnymi inicjatywami w sprawie energii odnawialnej. Zaapelował również o synchronizację programów pracy MCPFE, FAO i UNECE oraz zewnętrzną ocenę osiągnięć MCPFE pod kątem oszacowania wartości i wyznaczenia dalszych celów dla procesu.

Andreas Götz, Zastępca Dyrektora Federalnego Biura Środowiska (Szwajcaria) powiedział, że budowanie wiarygodności i zaufania względem działalności sektora leśnego jest jednym z głównych wyzwań polityki leśnej, które wymaga współdziałania zainteresowanych grup już na etapie planowania. Podał również przykład międzysektorowej współpracy na rzecz ochrony wód gruntowych, która ma miejsce w Szwajcarii między leśnikami a sektorem wodnym. Wyraził zainteresowanie ideą regionalnej konwencji leśnej.

Osmon Kahveci, Dyrektor Generalny Generalnej Dyrekcji Lasów (Turcja) w swojej wypowiedzi przedstawił osiągnięcia Turcji w promowaniu społecznych funkcji lasów, rozbudowie leśnych terenów rekreacyjnych, produkcji drewna a także coraz większego udziału przedstawicieli różnych grup interesu w decyzjach dotyczących zagospodarowania lasów. Zaznaczył, że gospodarka leśna dla większości lasów w Turcji prowadzona

Viktor Sivets, Szef Działu Zarządzania Lasami przy Komisji Lasów Państwowych, Ukraina

jest pod kątem produkcji biomasy. Ponadto także w zakresie leśnictwa podejmuje się działania, których głównym celem jest redukcja ubóstwa.

Viktor Sivets, Szef Działu Zarządzania Lasami przy Komisji Lasów Państwowych (Ukraina) zakomunikował o sukcesie wdrożenia krajowego programu leśnego oraz dostosowania i harmonizacji polityk związanych z zarządzaniem gruntów i lasów. Zaznaczył również,

że obszar lasów i powierzchnia lasów certyfikowanych na Ukrainie stale wzrasta. Polepsza się również system dróg na terenach niedostępnych.

PAŃSTWA O STATUCIE OBSERWATORA: Sevugan Regupathy, Minister Środowiska i Leśnictwa (Indie) zaapelował o dodatkowe źródła finansowania, poprawę zdolności instytucjonalnych oraz transfer przyjaznych środowisku technologii do międzynarodowych działań w zakresie TZGL. W swojej wypowiedzi wspominał o roli lasów w redukcji ubóstwa oraz przedstawił Indie jako kraj, w którym korzyści środowiskowe i społeczne są ważniejsze od korzyści ekonomicznych.

Jaye Shuttleworth, Dyrektor Departamentu Spraw Zagranicznych i Handlu Międzynarodowego (Kanada) przedstawiła kierunki rozwoju i wyzwania, z jakimi spotyka się kanadyjska polityka leśna, w której szczególne uznanie obok

Jaye Shuttleworth, Dyrektor Departamentu Spraw Zagranicznych i Wymiany Międzynarodowej Kanady

aspektów ekonomicznych mają wartości duchowe, kulturowe i środowiskowe. Pani dyrektor odnotowała także korzyści płynące z działalności MCPFE.

Abdeladim Lhafi, Naczelny Komisarz ds. Gospodarki Wodnej i Leśnej (Maroko) nawiązał do specyfiki warunków środowiskowych, jakie panują w jego kraju oraz ich wpływu na lasy i leśnictwo. W szczególności takie zjawiska jak: erozja gleb, susze, deficyt wody i zmiany klimatyczne wywierają znaczący wpływ na zagospodarowanie lasów.

Leslie Welon, Służba Leśna Departamentu Rolnictwa (Stany Zjednoczone), opisała misję amerykańskiej służby leśnej oraz partnerstwo i inicjatywy, jakie Stany podejmują na arenie międzynarodowej w celu doskonalenia gospodarki leśnej. Zaznaczyła istotę podejścia regionalnego oraz potrzebę odzwierciedlenia doświadczeń regionalnych w globalnej dyskusji na temat lasów i zmian klimatycznych.

ORGANIZACJE O STATUCIE OBSERWATORA:

Yuichi Sato, Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Rybołówstwa (Japonia) przemawiał w imieniu Procesu Montrealskiego

Yuichi Sato, Minister Rolnictwa, Leśnictwa i Rybołówstwa, Japonia

dotyczącego kryteriów i wskaźników dla ochrony i trwałego zagospodarowania lasów borealnych i strefy klimatu umiarkowanego. Nawiązał do obecnie prowadzonych prac nad rewizją kryteriów i wskaźników.

Eladio Fernandez-Galiano, przedstawiciel Rady Europy (Council of Europe) zaproponował wzmocnienie współpracy MCPFE w obszarach, którymi zajmuje się Rada. Zaoferował także gotowość

i pomoc w dostarczaniu ekspertyz, które wspomagałyby proces tworzenia prawnie wiążącego instrumentu dla lasów europejskich.

Jean-Claude Monin, Prezydent Europejskiego Obserwatorium Lasów Górskich (EOMF) zwrócił uwagę słuchaczy na znaczenie, jakie lasy górskie odgrywają w gospodarce zasobami wodnymi, szczególnie ich rolę w zabezpieczeniu źródeł wody pitnej.

Jan Heino, Asystent Dyrektora Generalnego (FAO), przedstawił udział FAO w realizacji wspólnych działań na rzecz wdrażania postanowień MCPFE oraz zadeklarował dalsze wsparcie dla przedsięwzięć procesu.

Julia Marton-Lefevre, Dyrektor Generalny Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN), opisała wkład organizacji w kształtowanie przyszłych celów dla trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej, wymieniając jako priorytet opłaty za usługi środowiskowe. Powiedziała też, że MCPFE stanowi przykład współpracy regionalnej, z którego mogą czerpać inne regiony.

Virginia Cram Martos, Dyrektor Wydziału Drzewnego i Handlowego (UNECE) zaprezentowała osiągnięcia UNECE we wdrażaniu postanowień poprzednich konferencji ministerialnych. Odniosła się także do kwestii optymalnego sposobu użytkowania terenów

Julia Marton-Lefevre, Dyrektor Generalny Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN)

wiejskich, roli lasów w produkcji drewna i bioenergii w Europie. Zachęcała także kraje do inwestowania w systemy monitorowania lasów.

Ivonne Higuero, jako przedstawicielka Programu ds. Środowiska ONZ (UNEP), przedstawiła osiągnięcia Paneuropejskiej Strategii Różnorodności Biologicznej i Krajobrazowej. W kwestii zagrożeń, jakie pozostają do wyjaśnienia w kontekście gospodarki leśnej, wymieniła m.in. wprowadzanie inwazyjnych gatunków obcych, dewastację siedlisk i nielegalne pozyskanie drewna. Podkreśliła także, że zgodnie z wiodącymi zasadami TZGL użytkowanie alternatywnych źródeł energii powinno uwzględniać ochronę bioróżnorodności i krajobrazu.

Pekka Patosaari, Dyrektor Sekretariatu Forum Leśnego ONZ (UNFF) zaznaczył, że wdrożenie dokumentu dotyczącego zagospodarowania wszystkich typów lasu (NLBI), wymagać będzie dodatkowych źródeł finansowania. Uznał jednak, że poprzez uwzględnienie holistycznego podejścia oraz oparcie na współpracy wewnątrz i między regionami, dokument ten dostarcza licznych instrumentów politycznych, które sterują i wspierają realizację zasad TZGL.

Andrey Kushlin, Starszy Specjalista ds. Leśnictwa w Światowym Banku (World Bank), oświadczył, że Bank podjął strategiczne inwestycje na rzecz wspierania innowacyjności w leśnictwie, rozwoju zdolności instytucjonalnych oraz szkoleń. Wspominał także o owocnych działaniach Banku w regionie europejskim dotyczących m.in. inicjatywy ENA FLEG. Zaproponował, że Bank Światowy może asystować w opracowywaniu mechanizmów finansowych na rzecz realizacji decyzji Forum Leśnego ONZ ws. zagospodarowania wszystkich typów lasu (NLBI).

CEREMONIA PODPISANIA DOKUMENTÓW I ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

We wtorek, po południu współprzewodniczący konferencji prof. Jan Szyszko zaprezentował dwa Oświadczenia Ministerialne, które zostały przyjęte przez aklamację. Następnie delegaci uchwalili Deklarację Ministerialną i dwie rezolucje warszawskie: „Lasy, drewno i energia” oraz „Lasy i woda”. Ministrowie i szefowie poszczególnych delegacji przyjęli zobowiązania poprzez uroczysty akt podpisania dokumentów.

Po zakończeniu tej ceremonii w miejsce ustępującej Austrii w skład Generalnego Komitetu Koordynacyjnego (GKK) zaproszone zostały Niemcy i Słowacja. Przemawiający w imieniu Austrii Gerhard Mannsberger (Dyrektor Generalny Departamentu Leśnictwa, Federalne Ministerstwo Rolnictwa, Leśnictwa, Środowiska i Gospodarki Wodnej) zaznaczył, że rosnąca liczba państw w składzie GKK świadczy zarówno o rozwoju procesu i wzroście liczby sygnatariuszy, jak również o coraz większym zakresie działań podejmowanych na forum MCPFE. Miroslav Jurena (Słowacja) oraz Richard Lammel (Niemcy) podziękowali za zaproszenie w imieniu wstępujących do GKK państw.

Delegaci podczas ceremonii podpisania dokumentów konferencyjnych

Delegacji podczas wycieczki do Puszczy Kozienskiej

Współprowadzący obrady Riis-Johansen podsumował rosnące zainteresowanie udziałem lasów w polepszeniu jakości życia, zarówno na poziomie regionalnym jak i globalnym. Powiedział także, że partnerstwo i współpraca w ramach MCPFE ma znaczący wpływ na wdrażanie zasad TZGL w Europie.

Zamykający konferencję prof. Jan Szyszko przekazał Norwegii przewodnictwo w MCPFE. Po podziękowaniach skierowanych do Jednostki Łącznikowej za zorganizowanie spotkania oficjalnie zamknął obrady V Konferencji Ministerialnego Procesu Ochrony Lasów, co miało miejsce o godzinie 17:10.

WYCIEZKA DO PUSZCZY KOZIENICKIEJ

W środę, 7 listopada br. w Puszczy Kozienskiej odbyła się sesja terenowa konferencji, której celem było przedstawienie praktycznych aspektów zagospodarowania lasów w Polsce. Podczas leśnych wędrówek i spaceru w rezerwacie nad rzeką Żalą, uczestnicy konferencji wysłuchali prezentacji na temat: historii Puszczy Kozienskiej; ochrony bioróżnorodności; zabiegach hodowlanych i gatunkach drzew dominujących w puszczy; metod ochrony przeciwpożarowej, włącznie z systemem szybkiego wykrywania pożarów; efektów zmian klimatycznych.

STRESZCZENIE DEKLARACJI WARSZAWSKICH, REZOLUCJI I OŚWIADCZEŃ

DEKLARACJA WARSZAWSKA

Deklaracja Ministerialna składa się z preambuły i listy zobowiązań ujętych w paragrafach dotyczących: poprawy jakości życia; podejmowania wyzwań; współpracy partnerskiej zarówno na szczeblu regionalnym jak i globalnym; planu działań dla realizacji zobowiązań MCPFE.

Treść preambuły obejmuje następujące zagadnienia: wpływ zmian klimatycznych na lasy i przewidywane konsekwencje oddziaływania na ekosystemy leśne; rola lasów, trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej oraz produktów leśnych w łagodzeniu zmian klimatycznych; potrzeba adaptacji lasów względem efektów zmian klimatycznych; drewno jako źródło energii odnawialnej; rola lasów dla ochrony jakości i zasobów wodnych; wiodąca rola TZGL w osiągnięciu wyznaczonych na arenie międzynarodowej celów, włącznie z celami globalnymi uchwalonymi w ramach Forum Leśnego ONZ.

Przedstawiciele państw sygnatariuszy i Wspólnoty Europejskiej przyjęli listę zobowiązań.

W zakresie poprawy jakości życia, zobowiązano się do:

- zapewnienia aktywnej roli lasów w łagodzeniu skutków zmian klimatycznych,
- zachowania i wzbogacania bioróżnorodności poprzez stosowanie zasad trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej,
- wzrostu użytkowania drewna jako surowca dostarczającego odnawialnej energii,

- zapewnienia znaczącej roli lasów w ochronie jakości i ilości zasobów wodnych a także zapobieganiu powodziom, suszom i innym klęskom żywiołowym.
- W zakresie podejmowania wyzwań zobowiązano się do:
- wzrostu konkurencyjności sektora leśnego,
- zwiększania świadomości w zakresie różnorodnych korzyści płynących z lasu,
- zapewnienia, że produkcja drewna, włącznie z plantacjami gatunków szybko rosnących, podlegać będzie zasadom trwałej i zrównoważonej gospodarki z zachowaniem reguł uczciwej konkurencji między sektorami,
- koordynacji polityk dotyczących zasobów leśnych i wodnych, włącznie z integracją zasad TZGL,
- promocji efektywnego zarządzania i prawodawstwa w zakresie nielegalnego pozyskania drewna,
- rozwoju badań i podejmowania działań sprzyjających współpracy i porozumieniu między politykami, profesjonalistami i naukowcami w dziedzinie leśnictwa.

W zakresie współpracy i partnerstwa na szczeblu globalnym i regionalnym zobowiązano się do:

- wymiany doświadczeń europejskich z innymi kontynentami,
- wkładu regionalnego w realizację Czterech Celów Globalnych dla Leśnictwa i wdrażania niewiążącego prawnie instrumentu dla zagospodarowania wszystkich typów lasu (NLBI),
- konsekwentne zwiększanie wkładu regionów paneuropejskich do prac UNFF w latach 2007-2015,
- wzmacniania wkładu MCPFE w realizację ramowych konwencji ONZ w sprawie zmian klimatycznych (UNFCCC), ochrony bioróżnorodności (CBD) i przeciwdziałania pustynnieniu (UNCCD),
- wspierania wspólnych działań w leśnictwie na szczeblu regionalnym podejmowanych we współpracy z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ UNECE i innymi procesami.

W kwestii wdrażania postanowień MCPFE delegaci zobowiązali się do:

- opracowania Programu Pracy dla realizacji zobowiązań z V Konferencji Ministerialnej,
- podejmowania działań w kierunku wzrostu świadomości społecznej na temat znaczącej roli lasów,
- oceny wpływów i osiągnięć MCPFE przed VI Konferencją Ministerialną.

REZOLUCJA WARSZAWSKA.1: „LASY, DREWNO I ENERGIA”

Rezolucja ta dzieli się na preambułę i paragrafy ze zobowiązaniami w zakresie wzrostu roli sektora leśnego w produkcji energii oraz racjonalnego wykorzystania i udostępniania zasobów drzewnych.

Treść preambuły podkreśla, że biomasa, przemysłowe odpady drzewne stanowią istotne źródło energii odnawialnej, które umożliwia zastępowanie paliw kopalnych przez co ograniczają emisję gazów cieplarnianych i zmniejszają efekty zmian klimatycznych. Ponadto preambuła odnosi się do potrzeby zwiększenia świadomości na temat roli ekosystemów leśnych w pochłanianiu CO₂ oraz podkreśla konieczność unikania zakłóceń rynku i niepożądanego konkurencji w związku z różnym przeznaczeniem drewna jako surowca.

Delegaci w kwestii zwiększania roli sektora leśnego w produkcji energii zobowiązali się m.in. do:

- efektywnych działań z uwzględnieniem zasad trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej na rzecz wzrostu energetycznego wykorzystania drewna, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania w tym celu pozostałości po obróbce drewna oraz drewna użytkowego,
- oceny środowiskowego oddziaływania produkcji drewna w celach energetycznych,
- dostosowania polityk i mechanizmów, włącznie z rozwojem badań w celu wspierania inwestycji związanych z produkcją i dystrybucją bioenergii, racjonalnego wykorzystania i udostępniania zasobów drzewnych i efektywnego użytkowania drewna i energii,

- wzmocnienia pozycji sektora leśnego w międzysektorowych debatach na temat energii, rozwoju komunikacji i wzrostu świadomości na temat istniejących zasobów leśnych i potencjału ich wykorzystania, a także korzyści płynących z energetycznego użytkowania drewna,
- wspierania partnerstwa publiczno-prywatnego pomiędzy właścicielami lasów, przemysłem drzewnym i producentami energii.

Delegaci w kwestii racjonalnego wykorzystania i udostępniania zasobów drzewnych zobowiązali się m.in. do:

- wykonania analiz w celu oszacowania istniejących zasobów drzewnych w Europie,
- zapewnienia warunków dla wzrostu produkcji drewna z zastosowaniem zasad TZGL poprzez powiązanie krajowych polityk leśnych z programami zrównoważonego rozwoju, gospodarki rolnej, użytkowania gruntów, rozwoju obszarów wiejskich, środowiska, energii i przemysłu.
- identyfikacji i usunięcia barier wynikających z różnych form własności,
- promocji różnorodnych metod z zakresu TZGL, włącznie z odnowieniami odroślowymi i niskim wiekiem rębności w celu zwiększania produkcji i racjonalnego wykorzystania drewna wobec rosnącego popytu,
- oceny możliwości użytkowania zasobów drzewnych z terenów nieleśnych,
- rozwoju warunków pracy i wykształcenia zawodowego zatrudnionych w sektorze leśnym, w celu poprawy ich zdolności adaptacyjnych wobec wymagań rynkowych,
- użytkowania biomasy z obszarów o wysokim zagrożeniu pożarowym,
- upowszechniania zasad i praktyk zrównoważonego zagospodarowania w produkcji drewna poza lasami.

REZOLUCJA WARSZAWSKA.2: „LASY I WODA”

Rezolucję rozpoczyna preambuła, a zobowiązania pogrupowane zostały w następujące paragrafy: zrównoważona gospodarka leśna, a zasoby wodne; koordynowanie polityki leśnej i wodnej; lasy, woda a zmiany klimatyczne; ekonomiczna wycena świadczeń lasu związanych z wodą.

Preambuła odzwierciedla wyrazy troski względem rosnących ilości pożarów w lasach, wpływu efektów zmian klimatycznych na częstotliwość i intensywność występowania klęsk żywiołowych, oraz rosnących dysproporcji między zasobami wodnymi i zapotrzebowaniem na wodę pitną. Preambuła odzwierciedla także zależność pomiędzy rozwojem społeczeństwa europejskiego a zapewnieniem odpowiednich warunków wodnych oraz podkreśla rolę lasów w ochronie jakości i zasobów wodnych, zapobieganiu pustynnieniu i erozji gleb. Ponadto nawiązuje do potrzeby rozpoznania i adekwatnej wyceny ekonomicznych wartości lasów oraz ich pozaprodukcyjnych świadczeń na rzecz ekosystemów, a także konieczności zaangażowania w proces planowania i realizacji leśno – wodnych polityk zainteresowanych grup oddziaływania oraz społeczności lokalnych.

W kwestii relacji TZGL i gospodarki wodnej delegaci zobowiązali się m.in. do:

- wzmacniania roli lasów w ochronie wód i gleb, min. poprzez wspieranie partnerstwa publiczno – prywatnego,
- oceny projektów zalesieniowych pod względem ich wpływu na ilość i jakość zasobów wodnych, zapobieganie powodziom i osuwaniu się gleb,
- promocji rekultywacji zdegradowanych drzewostanów i zachowania ich pozytywnego oddziaływania na środowisko wodne, redukcję ryzyka powodziowego oraz zapobieganie erozji gleb a także ochronę bioróżnorodności.

Delegaci w kwestii koordynowania polityki leśnej i wodnej zobowiązali się m.in. do:

- opracowania i doskonalenia prawodawstwa w zakresie zagospodarowania zasobów leśnych i wodnych w celu ochrony trwałości ekosystemów, oraz utrzymania usług

świadczonych przez te ekosystemy, koordynacji polityki poprzez narodowe programy leśne i zintegrowane plany oraz strategie zarządzania zasobami wodnymi,

- opracowania i doskonalenia istniejących już uwarunkowań instytucjonalnych w celu lepszego zaadresowania problemów związanych z relacją lasów i wody,
- współpracy międzynarodowej w zakresie gospodarki leśnej i wodnej na obszarach zlewni trans-granicznych,
- wzrostu świadomości społecznej na temat zależności między lasami a zasobami wodnymi.

W paragrafie dot. lasów, wody i klimatu delegaci zobowiązali się m.in. do: pogłębiania wiedzy na temat potencjalnych konsekwencji zmian klimatycznych w relacji las i woda, włącznie z pustynnieniem, utratą bioróżnorodności, występowaniem klęsk żywiołowych takich jak powódzie, susze, pożary, gradacje szkodników i chorób leśnych. Pokreślono także potrzebę opracowania koncepcji i odpowiednich zasad dotyczących gospodarki leśnej i wodnej w odniesieniu do łagodzenia skutków zmian klimatycznych.

Delegaci w kwestii ekonomicznej wyceny świadczeń leśnych w zakresie gospodarki wodnej zobowiązali się m.in. do:

- oszacowania pozaprodukcyjnych wartości lasów związanych z ich wpływem na jakość i ilość zasobów wodnych oraz zapobieganie powodziom,
- uwzględnienia tych wartości w stosownych przepisach i strategiach dotyczących lasów i wód,
- wprowadzania narzędzi ekonomicznych, takich jak płatności za świadczenia ekosystemowe (PES) celem rozszerzenia i zróżnicowania źródeł finansowania dla TZGL i zachowania ochronnych funkcji lasów.

OŚWIADCZENIA MINISTERIALNE:

W pierwszym oświadczeniu ministrowie zadeklarowali ustanowienie Paneuropejskiego Tygodnia Leśnego w dniach 20-24 października 2008 r. Tydzień ten ma przyczynić się do wzmocnienia wizerunku lasów i sektora leśnego, wzrostu świadomości na temat wkładu lasów w ochronę środowiska oraz w rozwój gospodarczy i społeczny w Europie.

W drugim oświadczeniu ministrowie wyrazili solidarność ze społecznością i rządami krajów południowej Europy, które ostatniego lata ucierpiały z powodu pożarów. Ministrowie wyrazili gotowość do oszacowania możliwości zapobiegania takim kataklizmom oraz do wsparcia dla odbudowy potencjału gospodarczego, społecznego i ekologicznego na zniszczonych terenach.

NADCHODZĄCE WYDARZENIA

PIĄTE OBRADY OKRĄGŁEGO STOŁU NA TEMAT ZRÓWNOWAŻONEJ PRODUKCJI OLEJU PALMOWEGO: PROMOCJA UŻYTKOWANIA I HANDLU OLEJEM PALMOWYM:

Spotkanie będzie miało miejsce 20-22 listopada 2007 r. w Kuala Lumpur w Malezji. Celem spotkania jest dyskusja na temat najnowszych osiągnięć w rozwoju i wdrażaniu globalnych standardów w produkcji oleju palmowego. Szczególnie wyczekiwane jest ujawnienie Systemu Certyfikacji, który ma być znaczącym krokiem w stronę stworzenia zrównoważonego rynku dla oleju palmowego. Dodatkowe informacje można uzyskać pod adresem: Ng Lay Mei, RT5 Sekretariat; tel: +603-2168-8887; fax: +603-2168-8886; e-mail: Rt5@groundbreakers.com.my; Internet: [http://www.rspo.org/5th_Roundtable_Meeting_\(RT5\)_on_Sustainable_Palm_Oil.aspx](http://www.rspo.org/5th_Roundtable_Meeting_(RT5)_on_Sustainable_Palm_Oil.aspx)

WARSZTATY IUFRO: EFEKTYWNA WSPÓLPRACA NA RZECZ RELACJI ŚWIATA NAUKI I POLITYKI LEŚNEJ:

Spotkanie w dniach 4-6 grudnia 2007 r., w Nairobi w Kenii, organizowane przez IUFRO we współpracy z Leśną Siecią Naukową Afryki (FORNESSA). Warsztaty te posłużą wymianie pomysłów i metod odnośnie planowania, łączenia i organizacji badań naukowych, w kierunku efektywnego wykorzystania wyników w decyzjach politycznych. Dodatkowe

informacje: IUFRO Headquarters; tel: +43-1-877-01-51-0; fax: +43-1-877-01-51-50; e-mail: office@iufro.org; Internet: <http://www.iufro.org/science/special/spdc/actpro/wkspmal07/trainwshpnairobi/>

DZIEŃ LASU: KSZTAŁTOWANIE GLOBALNEJ AGENDY NA TEMAT LASÓW I ZMIAN

KLIMATYCZNYCH: „Dzień Lasu” odbędzie się 8 grudnia 2007 r. na Bali (Indonezja), w ramach 13- tej Sesji Stron Konwencji Klimatycznej (UNFCCC), jako międzynarodowe forum na temat lasów i zmian klimatycznych. Dodatkowe informacje: Rachel Carmenta, CIFOR; tel: +62-251-622-6222; fax: +62-251-622-100; e-mail: r.carmenta@cgiar.org; internet: <http://www.cifor.cgiar.org/Events/COP-ForestDay/Introduction.htm>

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NA TEMAT TRWAŁEJ I ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI LEŚNEJ I ZWALCZANIA UBÓSTWA: ROLA WIEDZY TRADYCYJNEJ:

Konferencja odbędzie się w dniach 17-20 grudnia 2007 r. w Kunming (Chiny). Organizatorami są IUFRO, FAO i inni partnerzy. Spotkanie stworzy okazję do dialogu i wymiany doświadczeń związanych z zachowaniem i wykorzystywaniem wiedzy opartej na tradycji (TFRK) w regionie Azjatyckim. Więcej informacji: Liu Jinlong, Chinese Academy of Forestry; e-mail: liujl@caf.ac.cn; Internet: <http://www.iufro.org/download/file/1928/3500/kunming07-tftfk-1st-announcemt-call.doc>

SZCZYT W DELHI NA TEMAT TRWAŁEGO ROZWOJU (DSDS) 2008: TRWAŁY ROZWÓJ A

ZMIANY KLIMATYCZNE: odbędzie się w dniach 7-9 lutego 2008 r., w Delhi (Indie). Forum poświęcone dialogowi liderów władzy z całego świata na temat zmian klimatycznych i trwałego rozwoju oraz badań na rzecz rozwiązań w tym zakresie. Więcej informacji: The Summit Secretariat, Terrestrial Ecosystems Research Initiative; tel: +91-11-24682100/41504900; fax: +91-11-24682144/24682145; e-mail: dlds@teri.res.in; Internet: <http://www.teriin.org/dlds/2008/index.htm>

SZESNASTA SESJA KOMISJI DO SPRAW

TRWAŁEGO ROZWOJU: spotkanie to odbędzie się w dniach 5-26 maja 2008 r. w siedzibie centrali ONZ w Nowym Jorku. Podczas sesji omówione zostaną tematy dotyczące rolnictwa, rozwoju terenów wiejskich, suszy i wylesiania w Afryce. Dodatkowe informacje: DESA Secretariat; tel: +1-212-963-8102; fax: +1-212-963-4260; e-mail: dsd@un.org; Internet: <http://www.un.org/esa/sustdev/csd>

ÓSMA SESJA FORUM LEŚNEGO NARODÓW

ZJEDNOCZONYCH: Spotkanie odbędzie się w dniach 20 kwietnia – 1 maja 2009 r. w siedzibie ONZ w Nowym Jorku. Podczas forum omówione zostaną m.in. s propozycje porozumienia i decyzji w kwestii dobrowolnych mechanizmów finansowych dla działań w zakresie leśnictwa. Więcej informacji: tel: +1 212 963 3160/3401; fax: +1 917 367 3186; e-mail: unff@un.org; Internet: <http://www.un.org/esa/forests/session.html>

Występ artystyczny